

Anna Łysiak-Łątkowska

(Instytut Historii, Uniwersytet Gdański)

Sprawozdanie z konferencji
Adam Stanisław Krasiński i jego epoka (1714–1800).
W 300. rocznicę urodzin biskupa kamienieckiego
(Muzeum Romantyzmu w Opinogórze,
20–21 listopada 2014 r.)

Przypadająca w 2015 r. 300. rocznica urodzin biskupa Adama Stanisława Krasińskiego stała się okazją do spotkań i uroczystości upamiętniających życie i działalność biskupa kamienieckiego. Jedną z nich stała się konferencja naukowa *Adam Stanisław Krasiński i jego epoka (1714–1800). W 300. rocznicę urodzin biskupa kamienieckiego*.

Dwudniowa sesja, która miała miejsce w dniach 20–21 listopada 2014 r., została zorganizowana przez Muzeum Romantyzmu w Opinogórze przy współpracy z Instytutem Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Konferencja została uroczystie otwarta przez Dyrektora Muzeum Romantyzmu Romana F. Kochanowicza, który powitał referentów, uczestników konferencji i innych przybyłych gości.

Następnie w swoim wystąpieniu: *Życie i działalność biskupa Adama S. Krasińskiego – relacja z uroczystości 300. rocznicy urodzin biskupa Adama S. Krasińskiego w kościele w Krasnem. Prezentacja scenariusza niezrealizowanych obchodów uroczystości w Kamieńcu Podolskim* – R.F. Kochanowicz zaprezentował sylwetkę i życiorys biskupa A.S. Krasińskiego. Nawiązując do rocznicy urodzin biskupa kamienieckiego przedstawił działania podjęte z inicjatywy Muzeum Romantyzmu w celu upamiętnienia tej historycznej postaci na Ukrainie, w Kamieńcu Podolskim. Muzeum Romantyzmu podjęło starania, aby w kościele Św. Trójcy w Kamieńcu Podolskim umieścić tablicę upamiętniającą postać biskupa A.S. Krasińskiego. Ze względu na trudności natury administracyjnej oraz prawno-politycznej, pierwotny tekst z tablicy musiał zostać ograniczony. Dyrektor R.F. Kochanowicz podkreślił rolę biskupa kamienieckiego, a także znaczenie rocznicy urodzin w kontekście historii Polski.

W dalszej części konferencji nastąpiła prezentacja referatów. Jako pierwszy z prelegentów, referat przedstawił Arkadiusz Stasiak z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II. W referacie, *Plan polityki zagranicznej Adama Stanisława Krasińskiego z okresu konfederacji barskiej*, omówił plany polityczne biskupa A.S. Krasińskiego oraz nadzieje związane z ich realizacją dla jego kariery politycznej oraz wzrostu znaczenia rodu Krasińskich. A. Stasiak zauważył,

że koncepcje biskupa kamienieckiego opierały się na sojuszach, których realizacja umożliwiłoby mu zajęcie najwyższych godności kościelnych i stanowisk politycznych.

Wystąpienie Katarzyny Milik z Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, *Stan twierdzy Kamieniec Podolski w czasach biskupa Adama Stanisława Krasińskiego*, poświęcone zostało opisowi znaczenia twierdzy, warunków utrzymania, stanu uzbrojenia, możliwości obronnych.

Rafał Borkowski z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w referacie, *Współpraca Józefa Wybickiego z biskupem Adamem Stanisławem Krasińskim w okresie konfederacji barskiej (1768–1772)*, przedstawił związki jakie łączyły autora hymnu narodowego z konfederatami barskimi oraz z biskupem A.S. Krasińskim. Omówił rolę J. Wybickiego w trakcie konfederacji barskiej oraz zadania i funkcje jakie były mu powierzane w tym czasie.

Kolejne wystąpienie Rafała Wróblewskiego z Muzeum Romantyzmu, *Ikonografia biskupa Adama Stanisława Krasińskiego*, dotyczyło malarstwa historycznego upamiętniającego tę postać. Wróblewski zaznaczył, że celem wielu obrazów przedstawiających postać biskupa A.S. Krasińskiego, wraz ze znajdującymi się na nich odniesieniami symbolicznymi, było podkreślenie doniosłości i znaczenia działalności biskupa kamienieckiego. Nie zawsze jednak symbolika malarska odpowiadała prawdzie historycznej dotyczącej biskupa kamienieckiego.

Konferencję zamykał referat Anny Łysiak-Łątkowskiej z Uniwersytetu Gdańskiego. Wystąpienie to: *Emigranci francuscy z czasów rewolucji francuskiej (1789–1799) na ziemiach zaboru austriackiego w ostatnich latach życia biskupa kamienieckiego Adama S. Krasińskiego*, nawiązywało do schyłkowego okresu jego życia. Poruszone zostały w nim kwestie związane z sytuacją ziem byłej Rzeczypospolitej oraz rewolucją francuską. Na tle tej sytuacji politycznej przedstawiono zagadnienie pobytu francuskich duchownych na ziemiach, które po trzecim rozbiórce weszły w skład cesarstwa austriackiego.

W dyskusji, jaka nastąpiła po prezentacji referatów, zwrócono uwagę na kilka elementów związanych z postacią biskupa A.S. Krasińskiego. Dyrektor Muzeum Romantyzmu R.F. Kochanowicz zwrócił uwagę na brak szczegółowych badań dotyczących życia biskupa kamienieckiego z okresu Sejmu Czteroletniego. Arkadiusz Stasiak poruszył kwestię braku naukowego zainteresowania osobą biskupa, którego plany polityczne miały śmiały rozmach i były dalekosiężne. Zauważył, że postać biskupa A.S. Krasińskiego to interesujący przedmiot badań naukowych. W dyskusji podkreślono także istotne znaczenie badań źródłoznawczych, szczególnie w zakresie archiwów kościelnych dla poznania pełniejszego obrazu działalności A.S. Krasińskiego. Zwrócono też uwagę na znaczenie biografistyki w naukach humanistycznych. Pytania kierowane do uczestników konferencji dotyczyły kwestii związanych z osobą A.S. Krasińskiego oraz aspektów historycznych epoki, w której żył i działał biskup kamieniecki.

Uczestnicy konferencji i zaproszeni goście mieli także okazję zwiedzania całego kompleksu Muzeum Rodu Krasińskich, a także kościoła parafialnego w Krasnem, gdzie znajdują się katakumby, w których spoczywa biskup A.S. Krasiński i wielu innych przedstawicieli z rodu Krasińskich.

Michalina Petelska

(Muzeum Emigracji w Gdyni)

*Sprawozdanie z konferencji naukowej
Jaka Polska, jaki świat przed i po 1914 r.
W kręgu zainteresowań badawczych
profesora Romana Wapińskiego
(Uniwersytet Gdański, 17–18 listopada 2014 r.)*

Przypadająca w 2014 r. setna rocznica wybuchu I wojny światowej stała się okazją do licznych spotkań i uroczystości upamiętniających tragiczne wydarzenia sprzed wieku. Pośród nich znalazła się również konferencja naukowa dedykowana pamięci Romana Wapińskiego (1931–2008) – wybitnego historyka, w którego badaniach szczególne miejsce zajmowała odrodzona w wyniku Wielkiej Wojny II Rzeczypospolita.

Dwudniowa sesja poświęcona pamięci profesora Wapińskiego została zorganizowana przez pracowników Instytutu Historii Uniwersytetu Gdańskiego. Konferencję objął patronatem Prezydent Miasta Gdańska. Zorganizowanie konferencji możliwe było dzięki pomocy sponsora, firmy Saur Neptun Gdańsk S.A. Relacja z sesji, autorstwa Piotra Małeckiego, pojawiła się w Telewizji Pomorskiej.

Obrady zgromadziły kilkudziesięciu referentów i słuchaczy z UG oraz innych ośrodków akademickich. Odnotowania wymaga obecność, tak na otwarciu, jak i w dalszej części konferencji, szczególnych gości: Anny Wapińskiej, żony profesora Wapińskiego oraz Jego syna, Grzegorza Wapińskiego. Sesję uroczystie otworzył dziekan Wydziału Historycznego UG Wiesław Długokęcki. Następnie zgromadzeni mieli okazję wysłuchać dwóch wspomnień poświęconych osobie wybitnego historyka. Jako pierwszy głos zabrał Aleksander Hall. Z Romanem Wapińskim, wówczas prorektorem UG ds. Kształcenia a następnie dyrektorem Instytutu Historii Wydziału Filologiczno-Historycznego, zetknął się on jako student historii. Hall podkreślał niezwykle szacunek i troskę, z jakimi profesor Wapiński traktował swoich studentów angażujących się w działalność opozycyjną, a więc nominalnie ludzi stojących po drugiej stronie politycznej barykady. Następnie o postaci profesora Wapińskiego opowiadał Tadeusz Fiszbach.